Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 25. februarja 2016 [1]

Zadeva C-159/15

Franz Lesar
proti
Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Verwaltungsgerichtshof (upravno sodišče, Avstrija))

„Predhodno odločanje — Socialna politika — Direktiva 2000/78/ES — Enako obravnavanje pri zaposlovanju in delu — Člen 2(1) in (2)(a) — Člen 6(2) — Določitev pravic nekdanjih uradnikov do pokojnine — Obdobja vajeništva ali pogodbene zaposlitve, za katera je bilo treba plačevati prispevke za obvezno pokojninsko zavarovanje — Upoštevanje — Izključitev obdobij pred dopolnjenim 18. letom starosti“

1. Obravnavani predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 2(1) in (2)(a) ter 6(1) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu [2].

2. Ta predlog je bil vložen v sporu med F. Lesarjem in Beim Vorstand der Telekom Austria AG eingerichtetes Personalamt (urad za kadrovske zadeve pri upravnem odboru družbe Telekom Austria AG, v nadaljevanju: urad za kadrovske zadeve), ker ta pri izračunu pokojninske dobe ni vštel obdobij vajeništva in obdobij pred začetkom službovanja F. Lesarja, končanih pred njegovim dopolnjenim 18. letom starosti.

3. V teh sklepnih predlogih bom Sodišču predlagal, naj preuči zadevno nacionalno zakonodajo iz postopka v glavni stvari glede na člen 6(2) Direktive 2000/78 namesto glede na člen 6(1) navedene direktive. Na koncu analize bom ugotovil, da je treba člena 2(1) in (2)(a) ter 6(2) navedene direktive razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki izključuje upoštevanje obdobij vajeništva in službovanja uradnika pred dopolnjenim 18. letom za priznanje pravice do pokojnine in izračun zneska njegove starostne pokojnine, ker je namen te zakonodaje zagotoviti, da se v pokojninskem sistemu za uradnike enotno določita starost za vključitev v ta sistem ter starost za pridobitev pravice do pokojnine, zagotovljene v okviru navedenega sistema.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 79.

I – **Pravni okvir**

A – *Direktiva 2000/78*

4. V skladu s členom 1 Direktive 2000/78 je njen „namen […] opredeliti splošni okvir boja proti diskriminaciji zaradi vere ali prepričanja, hendikepiranosti, starosti ali spolne usmerjenosti pri zaposlovanju in delu, zato da bi v državah članicah uresničevali načelo enakega obravnavanja“.

5. Člen 2 navedene direktive določa:

„1. V tej direktivi ‚načelo enakega obravnavanja‘ pomeni, da ne obstaja nikakršna neposredna ali posredna diskriminacija zaradi katerega od razlogov iz člena 1.

2. V smislu odstavka 1:

(a) se šteje, da gre za neposredno diskriminacijo, kadar je, je bila ali bi bila oseba obravnavana manj ugodno kakor neka druga v primerljivi situaciji zaradi katerega od razlogov iz člena 1;

[…]“

6. Člen 6 navedene direktive določa:

„1. Ne glede na člen 2(2) lahko države članice predvidijo, da različno obravnavanje zaradi starosti ne predstavlja diskriminacije, če ga v kontekstu nacionalnega prava objektivno in razumno utemeljujejo z legitimnim ciljem, vključno z legitimnimi cilji zaposlovalne politike, delovnega trga in poklicnega usposabljanja, in če so načini uresničevanja tega cilja primerni in nujni.

Tako različno obravnavanje je lahko med drugim:

(a) določitev posebnih pogojev glede dostopnosti zaposlitve in poklicnega usposabljanja, zaposlitve in dela, vključno s pogoji glede odpustitve in plačila, za mlade osebe, starejše delavce in osebe, ki so dolžne skrbeti za druge, zato da se spodbuja njihovo poklicno vključenost ali jim zagotavlja varstvo;

(b) z določitvijo minimalnih pogojev glede starosti, delovnih izkušenj ali delovne dobe glede dostopa do zaposlitve ali kakšnih ugodnosti, povezanih z zaposlenostjo;

[…]

2. Ne glede na člen 2(2) lahko države članice predvidijo, da določitev starosti za upokojitev ali pridobitev pravice do starostne ali invalidske pokojnine za potrebe panožnih programov [sistemov] socialne varnosti, vključno z določitvijo različnih starosti za delojemalce oziroma skupine ali kategorije delojemalcev v teh programih [sistemih] in z uporabo merila starosti pri izračunu rizičnosti v kontekstu teh programov [sistemov] ne predstavlja diskriminacije zaradi starosti, pod pogojem, da ni rezultat diskriminacije zaradi spola.“

B – *Avstrijsko pravo*

7. Člena 53 in 54 zveznega zakona o pravicah zveznih uradnikov do pokojnine, njihovih preživelih ožjih in širših družinskih članov (zakon o pokojninah iz leta 1965) (Bundesgesetz über die Pensionsansprüche der Bundesbeamten, ihrer Hinterbliebenen und Angehörigen (Pensionsgesetz 1965)), z dne 18. novembra 1965 [3] sta v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja iz spora o glavni stvari, določala:

„Obdobja pred začetkom službovanja, ki se upoštevajo pri izračunu pokojninske dobe

Člen 53

1. Obdobja, ki se vštevajo v pokojninsko dobo, so obdobja, navedena v odstavkih od 2 do 4, če so končana pred datumom, od katerega začne teči obdobje službovanja v zvezni upravi, ki se lahko všteva v pokojninsko dobo. Ta obdobja se vštevajo tako, da se prištejejo.

2. Vštevajo se naslednja obdobja:

(a) trajanje službovanja, usposabljanja ali drugega delovnega razmerja, sklenjenega z domačim javnopravnim delodajalcem,

[…]

(h) trajanje šolanja, končanega na […] srednji ali višji tehnični ali poklicni šoli, akademiji ali drugi izobraževalni ustanovi, če zakonsko določeno najkrajše trajanje šolanja ni bilo prekoračeno,

[…]

(k) trajanje poklicnega usposabljanja, če je bilo to usposabljanje predpogoj za zaposlitev uradnika ali če je to potekalo pri domačem javnopravnem delodajalcu,

(l) obdobje zaposlitve, iz katerega izhaja obveznost plačevanja prispevkov za pokojninsko zavarovanje v skladu z določbami [Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (zakon o splošnem socialnem zavarovanju), z dne 9. septembra 1955 [4]], ki so se uporabljale 31. decembra 2004,

[…]

Neupoštevanje in odpoved

Člen 54

[…]

2. Ne upoštevajo se naslednja obdobja, ki se vštevajo v pokojninsko dobo:

(a) obdobja pred dopolnjenim 18. letom starosti uradnika; ta omejitev ne velja za obdobja, ki se vštevajo na podlagi člena 53(2)(a), (d), (k) in (l), če je za takšna obdobja treba nakazati znesek, ki se prenese zanje v skladu s pravili prava socialne varnosti;

3 — BGBl. 340/1965, v nadaljevanju: PG 1965.

4 — BGBl. 189/1955, v nadaljevanju: ASVG.

[…]

5. Odstavek 2(a), drugi stavek, velja samo za uradnike, za katere se člen 88(1) ne uporablja […]“

8. Člen 88(1) PG 1965 v različici, ki je veljala v času dejanskega stanja iz postopka v glavni stvari, se nanaša na uradnike, ki so delovno razmerje z avstrijskim organom lokalne skupnosti sklenili pred 1. majem 1995 in so bili od tega dne do prenehanja službovanja v neprekinjenem delovnem razmerju z avstrijskim organom lokalne skupnosti.

II – **Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje**

9. F. Lesar je rojen 3. junija 1949. Med 14. in 18. letom (od 9. septembra 1963 do 8. marca 1967 je opravljal vajeništvo pri Post- und Telegraphenverwaltung des Bundes (zvezna uprava za pošto in telegraf). Od 9. marca 1967 je bil tam zaposlen kot pogodbeni uslužbenec. Od 14. septembra 1967 do 17. februarja 1972 je ob delu obiskoval zvezno gimnazijo za zaposlene. Bund (zvezna država) ga je 1. julija 1972 zaposlila kot pogodbenega uslužbenca v javnopravnem delovnem razmerju.

10. F. Lesar je pred svojo zaposlitvijo kot uradnik plačeval pokojninske prispevke zavodu za pokojninsko zavarovanje zaposlenih (Pensionsversicherungsanstalt der Angestellten, v nadaljevanju: nosilec socialnega zavarovanja) celotno obdobje svoje vajeniške pogodbe in svojega delovnega razmerja, in sicer pred dopolnjenim 18. letom starosti in po njem.

11. Z odločbo Post- und Telegraphendirektion für Steiermark (štajerska uprava za pošto in telegraf) z dne 23. avgusta 1973 se mu je od obdobij pred začetkom službovanja, ki jih je treba všteti v pokojninsko dobo ter so bila končana med dopolnjenim 18. letom starosti in datumom začetka njegove kariere v javni službi, skupaj brezpogojno vštelo pet let in 15 dni. Ta obdobja so sestavljena tako:

— od 3. junija 1967 do 13. septembra 1967, službovanje kot pogodbeni uslužbenec;

— od 14. septembra 1967 do 17. februarja 1972, obiskovanje zvezne gimnazije za zaposlene, in

— od 1. marca 1972 do 30. junija 1972 službovanje kot pogodbeni uslužbenec.

12. Nosilec socialnega zavarovanja je z odločbo z dne 22. maja 1974 določil, da zvezni državi dodeli in nakaže t. i. znesek, „ki se prenese“, za obdobja službovanja F. Lesarja kot pogodbenega uslužbenca po dopolnjenem 18. letu starosti. Ta znesek, ki se je prenesel, je bil 4785 avstrijskih šilingov (ATS).

13. Z odločbama z dne 28. marca 1974 in z dne 22. maja 1974 je bil F. Lesarju dodeljen znesek v višini 33.160,05 AST, med drugim kot povračilo za pokojninske prispevke, ki jih je plačal v obdobju svojega razmerja na podlagi vajeniške pogodbe in delovnega razmerja kot pogodbenega uslužbenca pred dopolnjenim 18. letom starosti.

14. F. Lesar je pridobil pravico do pokojnine dan po 31. avgustu 2004. V teh okoliščinah je urad za kadrovske zadeve pri določitvi zneska njegove pokojnine vštel predhodna obdobja, priznana z odločbo z dne 23. avgusta 1973.

15. F. Lesar je avgusta 2011 zaprosil za priznanje obdobij vajeništva in obdobij zaposlitve pred dopolnjenim 18. letom starosti kot dodatnih obdobij, ki se vštevajo v pokojninsko dobo. Urad za kadrovske zadeve je to prošnjo zavrnil z odločbo z dne 23. avgusta 2012. F. Lesar je nato zoper navedeno odločbo vložil pritožbo pri Verfassungsgerichtshof (ustavno sodišče). Vendar se je navedeno sodišče izreklo za nepristojno za preučitev te pritožbe. F. Lesar se je zato z istim zahtevkom obrnil na predložitveno sodišče.

16. Po navedbah tega sodišča zavrnitev zahtevka ne bi bila utemeljena, če se je pravni položaj po začetku veljavnosti Direktive 2000/78 spremenil. Po njegovem mnenju v obravnavanem primeru neupoštevanje obdobij vajeništva in zaposlitve pred dopolnjenim 18. letom kot obdobij pred začetkom službovanja pomeni različno obravnavanje na podlagi starosti, vendar se sprašuje, ali je to vseeno mogoče upravičiti.

17. V teh okoliščinah je Verwaltungsgerichtshof (upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člena 2(1) in (2)(a) ter 6(1) Direktive Sveta 2000/78 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji – kakršna je obravnavana v postopku v glavni stvari – v skladu s katero se obdobja vajeništva in obdobja službovanja pogodbenega uslužbenca v zvezni upravi pred začetkom njegovega službovanja v javni upravi s tem statusom, za katera je bilo treba plačati prispevke za obvezno pokojninsko zavarovanje,

(a) upoštevajo pri izračunu pravic uradnika do pokojnine, če gre za obdobja po dopolnjenem 18. letu starosti, pri čemer nosilec socialnega zavarovanja v takem primeru zvezni državi za vštevanje teh obdobij v skladu s pravili prava socialne varnosti nakaže znesek, ki se prenese; in nasprotno,

(b) ne upoštevajo pri izračunu pravic uradnika do pokojnine, če gre za obdobja pred dopolnjenim 18. letom starosti zadevne osebe, pri čemer nosilcu socialnega zavarovanja v primeru neupoštevanja teh obdobij zvezni državi ni treba nakazati zneska, ki se prenese, in zavarovancu plačane pokojninske prispevke povrne, zlasti če se upošteva, da bi lahko nosilec zavarovanja v primeru dosege poznejšega upoštevanja teh obdobij na podlagi prava Unije od uradnika zahteval, naj vrne prispevke, ki so mu bili povrnjeni, in da se mu poleg tega naloži obveznost, da znesek, ki se prenese, naknadno plača zvezni državi?“

III – **Analiza**

18. Sodišču je bilo v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20), predloženo vprašanje, ali je treba člena 2(1) in (2)(a) ter 6(1) in (2) Direktive 2000/78 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, v skladu s katero se obdobja šolanja uradnika, končana pred dopolnjenim 18. letom starosti, ne upoštevajo za namene priznanja pravice do pokojnine in izračuna zneska njegove starostne pokojnine, čeprav se ta obdobja upoštevajo, če so končana, potem ko je dopolnil to starost.

19. Sodišče je najprej menilo, da s tem, da se pri delu uradnikov ne upoštevajo obdobja šolanja, dopolnjena pred 18. letom starosti, za namene izračuna starostne pokojnine, člen 54(2)(a) PG 1965 vpliva na plačilne pogoje teh javnih uslužbencev v smislu člena 3(1)(c) Direktive 2000/78. Navedena direktiva se torej uporablja za položaj, kakršen je obravnavan v tej zadevi.

20. Sodišče je v zvezi s tem opozorilo, da je treba področje uporabe Direktive 2000/78 ob upoštevanju njenega člena 3(1)(c) in (3) v povezavi z uvodno izjavo 13 navedene direktive razumeti tako, da ne zajema sistemov socialnega zavarovanja in socialnega varstva, katerih ugodnosti se ne štejejo za plačilo v smislu opredelitve tega pojma, ki velja pri uporabi člena 157(2) PDEU[5]. Opozorilo je tudi, da pojem „plačilo“ v smislu člena 157(2) PDEU pomeni vse sedanje in prihodnje prejemke v denarju ali naravi, ki jih delavec zaradi zaposlitve prejme od delodajalca, čeprav le posredno.[6]

5 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 20 in navedena sodna praksa).

6 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 21 in navedena sodna praksa).

21. V navedeni zadevi je torej šlo za neupoštevanje obdobja šolanja G. Felberja pred dopolnjenim 18. letom starosti ter začetkom službovanja v zvezni upravi pri izračunu pokojninskih točk. Ugotovljeno je bilo, da je znesek starostne pokojnine odvisen od obdobij službovanja, obdobij, ki se vštevajo v pokojninsko dobo, in višine plačila uradnika, ter da je starostna pokojnina prihodnje plačilo v denarju, ki ga delodajalec nakaže svojim zaposlenim, kot neposredna posledica njihovega zaposlitvenega razmerja. Za to pokojnino se v nacionalnem pravu namreč šteje, da gre za plačilo, ki se vedno znova nakazuje v okviru zaposlitvenega razmerja, ki se nadaljuje po tem, ko uradnik pridobi pravico do pokojnine. Ta pokojnina zato pomeni plačilo v smislu člena 157(2) PDEU. [7]

22. Sodišče je, drugič, menilo, da zadevna nacionalna zakonodaja določa različno obravnavanje neposredno na podlagi merila starosti v smislu člena 2(1) in (2)(a) Direktive 2000/78. [8]

23. Sodišče je, tretjič, preučilo, ali je to različno obravnavanje glede na člen 6(1) Direktive 2000/78 vseeno lahko upravičeno.

24. Sodišče je najprej poudarilo, da je upoštevanje obdobij pred začetkom službovanja uradnika, dopolnjenih zunaj njegovega zaposlitvenega razmerja kot uradnika, izjema, ki je bila uvedena zato, da se pri pridobivanju pravice do pokojnine ne obravnavajo manj ugodno uradniki, ki so pred začetkom službovanja v zvezni upravi pridobili višjo izobrazbo, v razmerju do tistih, katerih zaposlitev ni bila pogojena s posebno izobrazbo in ki so posledično lahko začeli službovanje v zvezni upravi, ko so dopolnili 18 let. Pravila pokojninskega sistema za uradnike naj bi bila oblikovana tako, da celotno obdobje službovanja, ki se upošteva za namene izračuna zneska pokojnine, traja do najnižje zahtevane starosti za začetek službovanja v državni upravi. Namen zadevne nacionalne zakonodaje v postopku v glavni stvari bi bil poenotiti datum začetka plačevanja prispevkov v pokojninski sistem in tako ohraniti upokojitveno starost. V zvezi s tem naj bi neupoštevanje obdobij šolanja pred dopolnjenim 18. letom starosti upravičevala okoliščina, da zadevna oseba v tem obdobju načeloma ne opravlja nobene plačane dejavnosti, v zvezi s katero bi se plačevali pokojninski prispevki. [9]

25. Sodišče navaja, da če uresničevanje takega cilja omogoča zagotovitev spoštovanja načela enakega obravnavanja za vse osebe določenega sektorja in to glede bistvenega elementa njihovega delovnega razmerja, kot je čas upokojitve, je tak cilj legitimen cilj politike zaposlovanja. [10]

26. Sodišče je nato v skladu s členom 6(1) Direktive 2000/78 preverilo, ali so načini uresničevanja tega cilja primerni in nujni.

27. Na eni strani je Sodišče glede primernosti člena 54(2)(a) PG 1965 ugotovilo, da je najnižja starost za zaposlitev v državni upravi določena na 18 let, tako da je lahko uradnik vključen v sistem pokojninskega zavarovanja za uradnike in lahko plačuje prispevke v ta sistem šele od te starosti dalje. [11] Zato je neupoštevanje obdobij šolanja pred dopolnjenim 18. letom starosti na podlagi te določbe po navedbah Sodišča primerno za zagotavljanje legitimnega cilja, ki je sprejetje politike zaposlovanja, ki vsem osebam, vključenim v pokojninski sistem za uradnike, omogoča, da vanj začnejo plačevati prispevke ob isti starosti, da pridobijo pravico do prejemanja polne pokojnine in tako zagotovijo enako obravnavanje uradnikov. [12]

7 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 23).

8 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točke od 25 do 27).

9 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 31).

10 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 32).

11 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 34).

12 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 35).

28. Na drugi strani je glede vprašanja, ali zadevna nacionalna ureditev v postopku v glavni stvari ne presega tistega, kar je nujno za doseganje cilja, ki mu sledi, Sodišče poudarilo, da se z zahtevo, iz katere izvira postopek v glavni stvari, želijo upoštevati samo obdobja šolanja, končana na srednji ali višji tehnični ali poklicni šoli, ne pa obdobja zaposlitve, tako kot je to v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Hütter (C-88/08, EU:C:2009:381). [13]

29. Sodišče je v zvezi s tem menilo, da je zadevna nacionalna ureditev koherentna glede utemeljitve, na katero se sklicuje predložitveno sodišče, namreč da se iz izračuna pokojnine izključijo obdobja, v katerih zadevna oseba ne plačuje prispevkov v pokojninski sistem. [14] Na podlagi tega je ugotovilo, da je ukrep, kot je določen v členu 54(2)(a) PG 1965, primeren za dosego obravnavanih ciljev in ne presega tistega, kar je nujno za doseganje teh ciljev. [15]

30. Predložitveno sodišče je v okviru obravnavane zadeve predložilo vprašanje, da bi Sodišče v bistvu pojasnilo, ali je mogoče to ugotovitev prenesti na obdobja vajeništva in obdobja službovanja pogodbenega uslužbenca v zvezni upravi pred dopolnjenim 18. letom starosti. Z drugimi besedami želi izvedeti, ali člena 2(1) in (2)(a) ter 6(1) Direktive 2000/78 nasprotujeta temu nacionalni zakonodaji, na podlagi katere se v pokojninsko dobo uradnika ne vštejejo obdobja vajeništva in obdobja službovanja pogodbenega uslužbenca v zvezni upravi, če ju je zadevna oseba opravljala pred dopolnjenim 18. letom starosti.

31. Najprej poudarjam, da je bilo Sodišču v sodbi Felber (C-529/13, EU:C:2015:20) sicer bilo predloženo vprašanje glede obstoja upravičenosti glede na odstavek 1 ali odstavek 2 člena 6 Direktive 2000/78, vendar se je odločilo, da svojo preučitev omeji samo na odstavek 1 navedenega člena. To vsekakor pojasnjuje, zakaj predložitveno sodišče v vprašanju, ki ga je predložilo v obravnavani zadevi, ni navedlo odstavka 2 navedenega člena.

32. Vendar se zdi, da bi bilo treba obravnavano zadevo preučiti prav z vidika člena 6(2) Direktive 2000/78.

33. V zvezi s tem naj spomnim, da je predložitveno sodišče vprašanje sicer formalno omejilo na razlago člena 6(1) navedene direktive, vendar to Sodišča ne ovira, da predložitvenemu sodišču sporoči vse vidike razlage prava Unije, ki bi mu lahko koristili pri presoji predložene zadeve, in sicer ne glede na to, ali se je nanje sklicevalo v predstavitvi svojega vprašanja ali ne. [16]

34. Poleg tega poudarjam, da je avstrijska vlada v pisnih stališčih menila, da je bilo mogoče zadevno različno obravnavanje iz postopka v glavni stvari utemeljiti ne le glede na odstavek 1 člena 6 Direktive 2000/78, temveč tudi glede na odstavek 2 člena 6 navedene direktive. Poleg tega je Sodišče vse stranke pozvalo, naj predložijo stališče med obravnavo glede razlage in možnosti uporabe zadnje določbe v obravnavanem primeru.

35. Po mojem mnenju ni ustrezno, da se zadevna nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari preuči prednostno glede na člen 6(1) Direktive 2000/78, saj je cilj te zakonodaje povsem isti kot cilj, katerega uresničevanje zagotavlja člen 6(2) navedene direktive državam članicam, in sicer določitev starosti za upokojitev ali pridobitev pravice do starostne ali invalidske pokojnine za panožne sisteme socialne varnosti.

13 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 36).

14 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 37).

15 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 39).

16 — Glej zlasti sodbo HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, točka 56 in navedena sodna praksa).

36. Sodišče se v sodbi Felber (C-529/13, EU:C:2015:20) sklicuje prav na ta cilj, ko meni, da je zadevna nacionalna zakonodaja primerna za zagotavljanje legitimnega cilja, to je sprejetje politike zaposlovanja, ki vsem osebam, vključenim v pokojninski sistem za uradnike, omogoča, da vanj začnejo plačevati prispevke ob isti starosti, da pridobijo pravico do prejemanja polne pokojnine in tako zagotovijo enako obravnavanje uradnikov. [17]

37. Kot je prikazala avstrijska vlada, zadevna nacionalna zakonodaja iz postopka v glavni stvari vsekakor zaradi poenotenja datuma začetka plačevanja prispevkov v pokojninski sistem uradnikov in s tem ohranitve starosti za vključitev v ta sistem izključuje upoštevanje obdobij vajeništva ali službovanja pred dopolnjenim 18. letom starosti. Taka zakonodaja je torej izraz svobode, ki jo imajo države članice na podlagi člena 6(2) Direktive 2000/78, da za panožne sisteme socialne varnosti določijo starost uradnikov za vključitev v pokojninski sistem ali starost za pridobitev pravice do pokojnine, zagotovljene v okviru tega pokojninskega sistema. Poleg tega lahko države članice na podlagi besedila navedene določbe ne le določijo različne starosti za delavce oziroma skupine ali kategorije delavcev, temveč lahko tudi sprejmejo ukrepe, ki v okviru panožnega sistema socialne varnosti zagotavljajo enotno starost za vključitev v ta sistem ali starost za pridobitev pravice do starostne ali invalidske pokojnine.

38. Sodišče je v sodbah HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590) in Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603) razsodilo, da člen 6(2) Direktive 2000/78 državam članicam omogoča, da uvedejo izjemo od načela prepovedi diskriminacije zaradi starosti, zato naj bi bilo treba to določbo razlagati ozko. [18]

39. Po mnenju Sodišča bi bila posledica razlage člena 6(2) Direktive 2000/78, v skladu s katero naj bi se ta določba uporabila za vse panožne sisteme socialne varnosti, razširitev njenega področja uporabe, s čimer se ne bi spoštovala ozka razlaga, ki mora veljati za to določbo. [19]

40. Iz tega izhaja, da se člen 6(2) Direktive 2000/78 uporabi le za panožne sisteme socialne varnosti za primer starosti in invalidnosti. [20] Poleg tega na področje uporabe te določbe ne spadajo vsi elementi, ki določajo panožni sistem socialne varnosti za primer starosti in invalidnosti, kot je med drugim določitev višine prispevkov v ta sistem, ampak le tisti, ki so izrecno navedeni. [21]

41. Zato je treba za preveritev, ali nacionalni ukrep spada pod izjemo iz člena 6(2) Direktive 2000/78, po eni strani preveriti, ali spada v panožni sistem socialne varnosti za primer starosti ali invalidnosti in, po drugi strani, ali spada med primere, na katere se nanaša navedena določba, in sicer „določitev starosti za upokojitev ali pridobitev pravice do starostne ali invalidske pokojnine“, vključno z „uporabo merila starosti pri izračunu rizičnosti“.

42. Strinjam se z avstrijsko vlado, da so pogoji za uporabo člena 6(2) Direktive 2000/78 v obravnavanem primeru izpolnjeni.

43. Gre namreč za nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za panožni sistem socialne varnosti in katerega cilj je enotna določitev starosti za vključitev v pokojninski sistem za uradnike ter starosti za pridobitev pravice do pokojnine.

17 — Sodba Felber (C-529/13, EU:C:2015:20, točka 35).

18 — Sodbi HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, točka 46) in Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, točka 41).

19 — Sodbi HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, točka 47) in Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, točka 42).

20 — Sodbi HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, točka 48) in Dansk Jurist- og Økonomforbund (C-546/11, EU:C:2013:603, točka 43).

21 — Sodba HK Danmark (C-476/11, EU:C:2013:590, točka 52).

44. Čeprav v Direktivi 2000/78 ni opredeljeno, kaj je treba razumeti pod pojmom „panožni programi [sistemi] socialne varnosti“, pa je ta pojem opredeljen v členu 2(1)(f) Direktive 2006/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o uresničevanju načela enakih možnosti ter enakega obravnavanja moških in žensk pri zaposlovanju in poklicnem delu [22]. Iz navedene določbe je tako razvidno, da so panožni sistemi socialne varnosti „sistemi, ki jih ne ureja Direktiva Sveta 79/7/EGS z dne 19. decembra 1978 o postopnem izvrševanju načela enakega obravnavanja moških in žensk v zadevah socialne varnosti in katerih namen je delavcem, bodisi zaposlenim bodisi samozaposlenim, v delovni organizaciji ali skupini delovnih organizacij, v gospodarski dejavnosti, v poklicnem sektorju ali skupini sektorjev zagotoviti pravice, ki dopolnjujejo pravice iz obveznega sistema socialne varnosti ali jih nadomeščajo, ne glede na to, ali je vključitev v te sisteme obvezna ali prostovoljna“.

45. Kot torej navaja avstrijska vlada, panožni sistem socialne varnosti članom poklicnega sektorja zagotavlja pokojnine, ki naj bi nadomestile pokojnine iz splošnega sistema pokojninskega zavarovanja v smislu člena 2(1)(f) Direktive 2006/54. Zvezni uradniki so v zvezi s tem v skladu s členom 5(1), točka 3(a), ASVG izključeni iz sistema pokojninskega zavarovanja, uvedenega z ASVG, zaradi njihove zaposlitve v javni upravi zvezne države, ker imajo na podlagi svojega delovnega razmerja pravico do enakovredne pokojnine, kot je tista, ki jo določa sistem pokojninskega zavarovanja.

46. Poleg tega je treba navesti člen 7(2) Direktive 2006/54, s katerim je bila uzakonjena sodna praksa Sodišča, [23] tako da so se izenačili panožni sistemi socialne varnosti in „pokojninski sistemi za posebno kategorijo delavcev, kot so javni uslužbenci, če se prejemki iz sheme izplačujejo delavcu na podlagi delovnega razmerja z delodajalcem javnega sektorja“, pri čemer v zvezi s tem dejstvo, da je tak sistem del splošnega zakonskega sistema, ni pomembno.

47. Iz navedenega izhaja, da je torej treba po analogiji zadevni pokojninski sistem za uradnike iz postopka v glavni stvari izenačiti s poklicnim sistemom socialne varnosti v smislu Direktive 2000/78.

48. Avstrijska vlada je zato v skladu s členom 6(2) Direktive 2000/78 utemeljeno uporabila nacionalno zakonodajo, katere namen je v okviru tega sistema ohraniti enotno starost za vključitev v ta sistem in starost za pridobitev pravice do pokojnine, zagotovljene v okviru tega sistema.

IV – **Predlog**

49. Glede na navedeno predlagam, naj se na vprašanje, ki ga je postavilo Verwaltungsgerichtshof (upravno sodišče), odgovori:

„Člena 2(1) in (2)(a) ter 6(2) Direktive Sveta 2000/78/ES z dne 27. novembra 2000 o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalni zakonodaji, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, ki izključuje upoštevanje obdobij vajeništva in službovanja uradnika pred dopolnjenim 18. letom za priznanje pravice do pokojnine in izračun zneska njegove starostne pokojnine, ker je namen te zakonodaje, da se v pokojninskem sistemu za uradnike enotno določita starost za vključitev v ta sistem ter starost za pridobitev pravice do pokojnine v okviru navedenega sistema.“

22 — UL L 204, str. 23.

23 — Glej zlasti sodbi Beune (C-7/93, EU:C:1994:350) in Griesmar (C-366/99, EU:C:2001:648).